

B

91(LR)(02)

Madons

zaur Rihgu

un

winas eewehrojamahm weetahm ar
ds. fw. un istahdes programeem.

Rihgâ 1880.

Drufahs un dabujams pee brahteem
Buchs, Rakku-eelâ Nr. 8.

Tahs 8 Luteranu basnizas ir ņahdas :

1) Domas basniza ir ta wezaka un leelaka basniza Ribgā. Wina ir ņakta buhweht 13 gadu ņintena ņahkumā. Libds 16 gadu ņintenam wina peedereja Ribgas leelakeem biskapeem. Pehdigi 1551. pilsņehhta wina no biskapeem zaur pirkņchanu eemantoja par ņawu ihvaschumu. No ta laika ari wina ir Luteranu basniza. Wina teef tikai wahziski ņrediņlots : Pee winas peeder tee gangi, ko tagad par Domas gangi ņauz ar wiņahm wezakahm klosteru ehkahm.

Kad biskaps Alberts no Iņskiles us Ribgu pahzehlabs, tad Domas basniza tika jumprawai Marijai wehleta, un tadeht pehz winas wahrda par Sw. Marijas basnizu ņakta. Tapat ari winas klosteris. Wehl tagad Domas gangi ee-eetot us welwes ir redsama Kristus bilde. Schi 650 gadus weza un no leeleem ņeegeleem buhweta ehka ir deesgan apbrihnojama. Basnizas tohrnis wezds laikds ir bijis garahks ka tagad; jo tagad tas ir 60 pehdas ihņahks par Pehtera b. torni. 1547. g. Domas basniza ir redsejufe uguns breeņmas, zaur ko ari winas tohrnim ņpize ņahdeta. Zaur to ta ari ir dauds ihņaka, ka papreeņchu bija.

Zaur basnizas islahpischanu 1786. g. dauds wezas peeminas ņhmes ir nosuduschas. 1812. gadā ņchai basnizai waijadseja par flehti jeb magasnu kronim kalpot.

No wezu laiku peeminahm, kas buhtu no Katolu laika, jeb preeņch tizibas ņkaidroschanas atlizees ir tikai pirma biskapa Meinhart peeminas afmens.

Tad ari ir wehl redsama pehdeja wirņs biskapa Markgrafa Wiluma peemina, kas 1563. g. mir., un Sweedru warona Linderņona peem. kas 1605 ņaujā mira. Tad Domas gangi ņahdas Wahzetees Margrafa wahrda, ņapa rakņts, ņura 1688. g. 120 gadus weza mirufe. Bes ta wehl basnizā ir redsamas deesgan daus ņapu welwes un peeminas tahpeles pee ņeenahm. Apbrihnojami ir ihvaschi : Kanzele un altara bilde ņura Kristus apņkaidroschanu rahda. Wina ir ņcha ņintena ņahkumā Romā mahleta.

Domas basnizā ir ar redsamds zif angsti uhdens bija tajā reisa kad Ribga ņlihka 1709.

Domas gangi ņur Marijas klosteri Deewa luhgichana un pahteru ņkaitischanas ween dsirdeja, tur tagad ņatrā gadā no 15. Juni libds 15. Juli gada tirgus teef turetē un isandele itin dauds prezes.

2 Peter basniza. Kaut gan wina ari peeņkaitama pee wezakahm Ribgas buhwehm, tomehr tagadeja isņkata naw wis ta pirma, kas wina no eeņahkuma bijufe.

Pirma buhwe ir bijufe no ņoka, pehz tahs wehl wina ir muhreta. Pirmee torni ir nokritusch. 1666. pirmo reisi un 10. Maijā 1721. otru reisi tornis nogahņahs, kad basniza zaur ņibeni dega. Zaur ņcho

uguns postu ir daudz peeminas sīmes novostitas. Saka, ka pats Keisars ēfot tajā reise basnizā pee altara Deemu luhdīs kad sībēns tornī eefehris. Tagadegais Peter tohrnis ir ar wīsu spīzi 440 vebdas augsts un pastahw tabds no 1746. Wairak, ka 130 gadus pret wīfahm wehtrahm un sturmehm isturejis.

No Tohrna ir gauschi smuka pahrskata par wīsu pilskēbtu lihds pat jūbrai.

Basnizas eefsch pusē ir deesgan kapu sīmes peeminas raksti un daschi leeli wezu laiku lukturu, bet tee pa leelakai dakai no wīsu wezeem laikeem naw. Pee jaunakahm peeminahm ir, ta smuka marmora kanzele, kas 1794. tika eefwehtita. Wina ir Italiajā taišita. Tad no vuleereta osola-koka taišitee altara bildes stabi, kurdš Helnas bilschu greeseis Stefans koka greesīs 12 apustuku stahwus. Pate altara bilde ir koschi mahleta un rahda apustula Petera stahwofli pirmos wafaras swebtkos, kad sawu sprediki tureja. Altaram labā pusē atrodahs wara tahpele par peeminu Keisara Petera leela flabtbubshanu tanī laika, kad Petera basniza dega 10. Maijā 1721. Altara kreisā pusē ir pirma Rihgas Luters ew. mahz. And. Kneplena veemina, kas 1539. miris un altara korā duse, ka to pee wina kapa afmena war redseht. Nu pat schinī gadā Petera basniza ir awdahwinata no kahdas fundses ar dahrau Kristus krusa bildi, kas wīsu logu puschko. Ari tahs leelas 1733. taišitas ehrges ir wehrtes apflatit.

Tawat ari Petera torna ir wehrts kahyt un apflatitees. Kahpejeem jagreeschahs pee Peter basnizas Kestera tur pat pee basnizas.

J e h k a b a b a s n i z a. No 1213 g. tur bija feweeschu flosteris. Basnizas stahws un welwes ir no 13 gadu simtena. Jehkaba basniza ir pirma no Rihgas basnizahm, kur Lut. ew. 1 Adwentē 1522. g. tika fludinats no Mag. S. Tegetmeyer. Tajā paschā basnizā, tanī laikā ir Latweeschu walodā Deewa wahrdi fludinati. No heermeistera laikeem tur wehl ir redsams bikeris ar Marijas bildi u. t. p. Basnizas kanzele no Magona koka ir 1810 gada taišita.

Bet Altaris ar mahfsligeem koka greeseeneem pastahw no 1680. Altara bildē redsama Kristus debes braufschana.

Polu laikā Jehkaba basnizu wjadseja Jesuiteem nodot, ko ori tee par sawu leetoja lihds 1621 g., kamehr Gustav Adolfs to par Krona basnizu panehma, tahda wina wehl tagad ir. Winas torna pulkstens naw wis ta ka ziteem stundu pulksteneem torna eefschpusē, te stahw ahropusē.

Tagad tajā teef Wahza un Igaunu walodu Deewa wahrdi tureti.

J a h n a b a s n i z a. Schi basniza ir Kristitajam Jahnim par peeminu buhweta. Wina ir weena no wezakahm basnizahm kurā ihpaschi Latweeschu walodā Deewa kalposchanas teef turetas. No 1313. g. lihds

1523. g. wina veederejuse Dominikeeschu klosteram. Pa tizibas skaidroschanas laiku, un ari 1812.—1817. wina ir bijuse Deewa kalposchanai flehgta. 1587.—1598. Jahna basnizai tika peebuhwehts tas gals, kur altars atodahs.

1767. tika pars altars atjaunots. Basnizas masais tornits tika 1849. pahrtaisits pehz tam kad pirmo wehtra bija maitajuse. Tos 4 wezos logus, tagad puschko pehrmetas ruhtes. Schahs peeminetahs 3 wahza un 1 Lat. basniza atrodahs eekschpilssehtâ. Tagad apskatizam tahs Lut. b. preekschpilssehtâs.

Jesusbasniza atrodahs Maskawas ahr-Rihgâ un isikatabs tibri apata. Wina ir koka ehka, kas jau treschu reis us to paschu weetu bubweta. Kara laikos 1656, 1710. un 1812. gadâ wina ir fadeguse pelnôs. Tagadeja ehka ir 1820. gadâ tifuse gatawa. Altra bilde rahda Jahna kristischanu Gardanê. Pate basniza ir gaischa un ruhmiga. Ap basnizu ir granit akmena stabi, kas zaur kehdehm weens no otra saweenosti. Karrâ kehdes rinkti ir nosihmejuma pilni bibbeles wahrdi eeleeti. 1768 un 1769. Joh. Gottfr. Herders te par jaunako mahzitaju ir bijis, kura peemina Herder plazî wehl tagad reds. Jesus un Gedrutes basnizâs teek tureti weeni Deewa wahrdi Latwiscki un otri Wahziski jeb otradi tureti:

Gedrutasbasniza, atrodahs Pehterburgas Ahr-Rihgâ us kaleja un basniz eelas frusteem. Wina

tika gatawa taisita 1864—1866 gadam. Basnizas ahra puse ar daudj maseem schuburaineem tornischeem un 207 pehdi garo tornit gauschi smuki isskaahs. Patti basniza ir no keegeleem usbuhweta. Simsas un ziti glihtumi pee logeem u. t. p. no zimentes lehjumeem taisiti.

Wina warot 1200 personas sehdeht un 900 stahweht, tas ir wairahk ka 2000 zilwekeem ruhmes.

Mahrtinbasniza, kahdas trihs werstes no pilssehtas, Hagenskalna meschâ. Wina ir 1851—1852 gadam gatawa taisita. Wina teek Latwiscki un Wahziski Deewa wahrdi tureti.

Trihsweenibasbasniza ir ta sauktâ: „Aleksandera=augsteem.“

Pehter-Paula Zikadeles zeetokschna basniza, papreekschu bijuse masa koka ehka un Lut. ew. Deewa kalposchanai leetata. 1710. gadâ kad Rihga nahza Arewu waldiichanâ, Wina tapa Pareisizigo basniza. Keisareene Katrina otra pawehleja wezu b. noplehst un us Krona maksu jaunu muhra b. ustaisit, kas wehl tagad pastahw. Basnizas buhwe tika isdarita no 1776. lihds 1886. gadam.

Alekseijbasniza atrodahs masâ pils-eelâ, presi pillei. Agrahk wina veedereja Katolu augstmanu klosteru nonehm. 1621. wina tapa Luteranu basniza un Sweedru laikâ tika leetata par Garnisona basnizu.

Katolu basniza pee piles, tajā teef ari pa trihs fwehtdeenahm weenreis Latwiski Deewa wahrds turets.

Angļu basniza netabli no pilles Daugavmalā tifa 1857.—1859 gatawa taisita.

Reformirtu basniza atrodahs Marfchatu eelā.

Leelafahs Kreemu basnizas ir: Alekandra us Alekandra eelas un Nikolaja basniza Maskawas Ahr-Rihgā.

Pakrawa basnizā pee leeleem kapeem teef ari pareistizigeem latweeschu walodā Deewa wahrds turets.

Uf munstura platscha eepretim Wehrmana dahrsam teef leelafa Kreemu basniza buhweta.

Skolas, beedribas, teefas un zitas eewehrojamas weetas.

Latweeschu beedribas nams, kas katram pasibstams un sinams. Schajā notura Rihgas L. beedribas fawas fapulzes, preekschlasichanas, jautajnu isfkaidrojuus, teatarus un weefibas wofarus. No schahs paschas beedribas ir usbuhweta ta leela ehka preeksch dseefmu fwehtkeem preti Sikadelei. Ta tad tur fur agrahf walles un grabwi bija preeksch karafwehtu aifargafchanahs, tur taad Latweefchi plashā ehkā skandinahs fawas dseefmas.

Netablu no Latweeschu beedribas ir leela mahja ar apaku torniti. Ta ir Politechnikas skola, Wina tifa no 1866.—1869. gadam garawa, furai 1875.—1878. wehl klast peebuhweja otrā pusē leelu mahju.

Schajā mahjā ir 7 nodatas ka: dseluzetu un maschinu inscheneru, arkitektu, semlovu, lauka-mehrneefu, kemiku un tirgotaju mahzibas nodatas, furās vebdejā laikā tikuschī mahziti 472 studentes. Politechnikas preekschikolā vebdejā laikā ir bijuschī 213 skolēni.

Real-Birgetu skola. Wina atrodahs pilsehtas kanalu labā pusē pee Nikolajs tilta. Smuka leela jauna mahja ar dahrsu. Wina tifa 1878. gadā pabeigta buhweht. Skolneefu skaitlis esot 371.

Pilsehtas bilschu Gallerija. Eksplesnades buleward Nr. 3. Dibinata 1836. Isfkaidrojumū par wifahm tur redsamahm leetahm, atrod katalogā, ko turpat dabu pirkt. Geeschana maksa 20 kap. Geeschanas laiks ir katru darba deenu no pulkst. 12—3.

Pilsehtas Gimnastija (Trona mantineeka bulewara Nr. 5), tifa no pilsehtas 1867. buhweta. Skolneefus skaita 540.

Gubernas Gimnastija aif Peterburgas Otteka preti Pillei

Rahtusis. Gruntsakments tifa listis 1750. un 11. Oktober 1765. tifa eefwehtis. Agrahs gadōs tur pat Rahtusī bija ari Berseflokalis. Pee rahtuscha pah-

buhvēš 1847 gadā, tika Berse no turenēs šķirta. Tagad Rahtuši atrodahs tikai pilsetas Justitēfās. Pate ehka ir 196 pēhdas gara. Wirspus rahtuscha ir torniņš furā uguns wakte stahw.

Ritera, jeb bruneneneeku mahja atrodahs Gēfch Rihgā pee Zehkaba basnizās. Wina ir buhweta no 1864—1866 gadam. Sapulkes sables tur gauschi gresna un ar dabrgahm peeminas bildehm puschkota no heermeistera laikeem šahlot.

Rihgas pils. Tagadeja pils nam tahda ka no eefahkuma buhweta, bet ir daudš fahrt pahrgrosita. Leelaka pahrbubwe notikuse 1843 un 1844 gadā.

No pascha eefahkuma Rihgas pils ir bijuse ap to gabalu, fur tagad ta nosaukta Heiligen Geist konvente atrodahs. Kad 1305. wina tur no birgeteem tikuše ispostita, tad heermeisters Eberhard 1330. peespeeda zirā weeta jaunu pili uzelt, fura 1484. atkal no birgeteem tika ispostita. Bet ar to nepeetika, Walters no Plettenberg peespeeda atkal pilsetneefus jaunu pili ustaiht, fura 1515. tika pilnigi gatawa. Schi Waltera bilde, ir wehl tagad redsama pee abrejeem pils wahrteem eefchpuse preti gubernatara dšhwoklim, fur ari Marijas bilde libdsahs redsama. Toreiseja pils bija tikai tik leela ween, ka tagadejai ta eefcheja data redsama. Lai libdsahs 1652. Sweedri peebuhweja rihku mahju, ta ka ar to wisa tagadeja ruhme tika ee-

nemta, kas 1783. tika (rihku mahja) noplehsta un preefch daschadahm teefahm ustaihta.

Tagad Rihgas pili atrodahs neween gubernatora dšhwoklis, bet ari Wina Kanzeleja, Widsemes augsta walde, Kammeral teefa, Semes teefa, Rihgas brugu teefa, basniz teefa, Aufgerichte renteja un zitas nodatas.

Aleffandera Peeminas stabs. Pillei preti ir kahdas 60 pēhdas augstais granit afmena peeminas stabs. Scha staba galā ir warā leeta u'wahreshanas deewene ar fronti rokā, par peeminu 1812. lihds 1814. uswahreshanai zaur Aleffandri I. Rihgas tirgotaji jo ir zehluschi. Uš Rihgu pahrwedot 1816. Kugis slihta un tas afmens pee Arensburgas nogrima juhrā, ko ar leelahm publeem iswilka un te atweda.

Behrses mahja. Pils-eela Nr. 26. 1826. par to laiku kad Keisars Aleffander II Rihgā bija, tika behrsa atklasta. Apakcheja ruhme ar leeleem logeem ir ta weeta fur katru darba deenu weenu stundu wisi Rihgas tirgotaji sanahk un sawas prezes zits zitam peedahwa un pahrdod.

Gildes mahjas. Rihgā gildes-eelā atrodahs 2 leeli nami. Leelakais teef fahkts leelahs Gildes nams un masakais masahs Gildes nams.

Leelas Gildes nams. Jan 1330. birgeteem bija us tahs paschas weetas ta sawamas Gildes nams, kas pēhz 500 gadeem 1853—1858. tika pahrtaihts. Neween no ahropuses, bet wairaf ar daudš peeminas

bildāhm no eefſch puſes ſchim mamam ir jauka iſſkata. Schim preti turpat ir 1866. maisais Gildes nams uſbuhwehts.

Melngalwju mahja, otra puš rahtuſcha platſcha ir weena no wezaſahm Ribgas mahjahm.

Wina ir 1390. no ſahda bagata Ribgas birgeta buhweta, preeſch birgetu weehgahm ſapulzehm. Preeſch ſchahda paſcha mehrka wina wehl tagad teef leetata no tahs tā ſauzamas „Melngalwju“ beedribas. Weenā pušē uſ ſeenas ir redſama Marija ar Jeſus bildi un otrā pušē ſahds melngalwis. Geſchpuſē ir leela ſahle, ſurā Ribgas waronu bildes no Guſtafa Adolfa eefahfotees un daſchadas wezu laiku leetas.

Pirmai beedribai ari bijis mehrkis pret paganeem lautees. Paſchā ſpizē ir redſams pulkſtenš, ſas wiſas debes ſihmes rahda. Tas ſtahw jau no 1622.

Muſeum s. Gilde-eelā Nr. 21. Nodofchanas namā ir itin prahws muſeums, ſurā reds ſchejenes kuſtonus u. t. vr. Tur ir ſawas ſtundas noliktas, ſwehtdeenās no pulkſten 12—2 un treſchdeenās no pulkſten 3—4. Ge-eefchana par brihwu.

Biſſah tu tornis. Wezds laikds tahdu, ſā tas wehl redſams, ir bijuſchu wairahf, ihpaſchi Dau-gawas pušē.

Tas, ſas wehl redſams, ir 1646. ſeſchahs tahſchahs buhwets un ir 51 pehdas augſts. Wina muhri ir 8 pehdas beefi. Schinis muhros atrodahs rinſi eijoſcha

trepe, ſas gluſchi tāpat ſā uſ ſemehm wezds pilš rundkds reds. Torna ahrpušē ir redſamas 4 akmeha lodes, ſas pehdejai awlenſchanaſ par peeminu ſa-ſchauditā weetā eemuhretas. Aw tahm ir ari redſamas daſchas maſakas dſeſu lodes, ſas no ſchauſchanas eefpeeduſchahs. Tur ir ari 9 leelgabali atraſti, ſuru gadu rakſti rahda uſ 1571 un 1659.

Wehrmana dahrs s. Katram lauzeneekam ir paſhtams, tas koſchais dahrs ſtarp Geſch- un Uhr-Rihgu, to ſauz Wehrmana dahrsu.

Winfch tika atflahts 1817. gadā. Keiſars Alekſanders I. 1816. atlahwa preeſch wina iſleetat uſ 20 gadeem, ſatrā gadā 4000 rub. ſapara naudā.

Pirma ſcha dahrsa dibinataja ir Wehrmana kundse, ſas to grunti dahwinajuſe. Winas peeminas ſtabs ir min. dahrsā aiſ muſikas pawiljona. Dtris peeminas akmens ir otra puš ſalku-eelas tajā maſā dahrsā ar ſchahdeem rakſteem: 11. Oktob. 1812. noſhmejot Mar-ſwis Pauluzzi uſ Ribgas atnahſchānu un uſ nodedſnatas Uhr-Rihgas uſbuhweſchānu.

Tahs ar jauneem koſeem apſtahditas allejas iſſkatahs ſā jauks dahrs, ſurā no weza wakna atleekahm Baſtei kalns ſa leels pušu pods iſſkatahs.

Keiſara dahrs s. Petera leela laikā dibi-nats zaur to ſā tas pirmo leepu eestahdija, ſas tagad wairahf ſa ſimtu gadu wezs un ar daſchadeem pee-

minas rakstiem apšmets. Gauka pastaigaschanahs wafaras laika tur ir.

Dselsu tilts. Katram, kam watas ir pastaigates, patikses apraudsiht scha laika wareno darbu, tas ir to leelo dselsu tiltu, kas augsti gaisa pazelts pahr Daugawu lirts. Wirtsch nebihstahs ne leelus uhdenus neds ledus, ne wehjus neds smagus dselszeta ratus, bet stahw stipri un zeeti.

No scha tilta wisa Daugawa zaur Rihgu redsama. Drusku us leiju ir otris tilts, kas tikai wafara ka plostis us uhdena gut, tur peclaisch daudis kuges, struhgas un laiwahs.

Trescha Baltijas isstahde

pastahwehs no 13. lihdi 22. Juni 1880.

Ge-eschanas maksa ir schahda:

peektdeen, . . .	13. Juni	150 kap.,	ka atwehrsich. d.
festdeen, . . .	14. "	60 "	
fwichtdeen, . . .	15. "	40 "	
pirmddeen, . . .	16. "	40 "	
otrdeen, . . .	17. "	30 "	
treschdeen, . . .	18. "	30 "	
zeturtdeen, . . .	19. "	30 "	
peektdeen, . . .	20. "	60 "	goda algas isdal.
festdeen, . . .	21. "	20 "	
fwichtdeen, . . .	22. "	20 "	

Preekich wisa laika bilete maksa 5 rub. Behrneem maksa puse no katras deenas biletehm, (tikai kad 20 kap. ween ne). Musika katru deenu no pulkst. 10—2 un no 4—7.

Otri Latweeschu Dseedaschanas fwehtki Rihga, no 17.—20. Juni 1880.

1) Pirmdeen, 16. Junija, no pulksten 12 pusdeenah eesahlot, dseedataju foru peeteichanas, dseedataju-sichmju, fwehtku-fahrtu un fortetu adrefu fanemschana u. t. t. Rihg. Latw. beedribas nama.

2) Otrdeen, 17. Junija:

- a) Preekich pusdeenah no pulksten 8 lihdi pus 1 — ta pati deenasfahrtiba, kas pirmdeenah.
- b) Behz pusdeenah plkst. 1: Dseedataju apfweizinaschana, fwehtku ehka. Behz ta foru dirigentu sapulzeschanas; foru rindas norazischana; foru ispromeschana.
- c) Behz pusdeenah plkst. 4: gariga konzerta preekichprowe.

3) Treschdeen, 18. Junija:

- a) No rihta plkst. 8: Gariga konzerta generalprowe, fwehtku ehka.
- b) Behz pusdeenah plkst. 5: Dseedataju sapulzeschanahs, fwehtku ehka.

c) Pehz pusdeenās plfst. 6: Garigs konzerts, fwehtku ehkâ.

4) Z e t u r t d e e n, 19. J u n i j â:

a) No rihta plfst. 8: Laiziga konzerta general-prowe, fwehtku ehkâ.

b) Pehz pusdeenās plfst. pus 4: Dseedataju ņapulzeņņhanahs, beedribas namâ.

c) Pulksten pus 5: Geņņhana us fwehtku ehku pa Suworow-eelu, Tronamantineeka bulwari un Nikolaj-eelu, ņahadâ ņahrtâ: 1) ņara muņika; 2) beedribas ņarogs; 3) fwehtku ņahrtibneeki; 4) fwehtku komiteja ar fwehtku ņarogu; 5) abi fwehtku dirigenti; 6) dseedataju ņori, pa 6 dseedataji rindâ, ņatris ar ņawu ņarogu un waditi no ņawa dirigente; 7) fwehtku ņahrtibneeki; 8) ņara muņika. Dseedatņhanas fwehtku ehkâ nonahkuņņeem, ņarogi teef preeņņņ tribines ņastahditi.

d) Plfst. pus 6: Laizigs konzerts, fwehtku ehkâ.

e) Plfst. pus 11: Maltite turvat.

5) P e e k t d e e n â, 20. J u n i j â:

a) Pehz pusdeenās plfst. 1: Dirigentu ņapulzeņņhanahs deht dseeņmu-ņara ņpreedeju zelņņhanas, beedribas namâ.

b) Pulksten 2: Dseeņmu-ņara ņpreedeju ņapulze, deht daņhadahm apņpreeņņhanahm, turvat.

c) Pulksten pus 4: Dseedataju ņoru ņapulzeņņhanahs, beedribas namâ.

d) Pulksten 4: Geņņhana us fwehtku ehku.

e) Pulksten 5: Dseeņmu ņarņņ.

f) Pulksten 10: Balle, dseedatņhanas fwehtku ehkâ.

Wahzu dseedatņhana fwehtki.

tiks notureti no 14. lihds 18. Junijam ņahadâ ņahrtibâ:

S e s t d e e n â, 14. J u n i j â,

Dseedataji un fwehtkuweeņi ņapulzeņņes un tikt apņweizinati no pulksten 8 preeņņņpusdeenās ņahot Melgalju (Schwarzhäupter) namâ, ņur wini dabuhs pret nolikto maņņu — 10 rubl. — fwehtku isrihņo-
jumeem.

Tai paņņhâ deenâ, pulksten 3 pehz pusdeenās, buhs garigahs konzertes prowe amatneeku (Gewerbeverein) nama ņahlê, ņur ņlauņitaji netiks peelaisti.

Wakarâ, pulksten 6, wiņi dseedataji un weeņi ees noliktâ ņahrtibâ no Melgalwu nama us fwehtku-halli ņtrehlneeku-dahrsâ, ņur tee tiks atkal no jauna apņweizinati un pawadihs wakarudahrsâ neaprobeshotâ brih-wibâ.

S w e h t d e e n â, 15. J u n i j â,

Pulksten 9 no rihta buhs paņņhâ fwehtku-hallê garigahs konzertes general-prowe, pee ņa ar ņlauņitaji tiks par 1 rubli ee-eefņhanas-maņņas peelaisti.

Pehz pusdeenās pulksten 6 pati gariga koncerte eefahkfees, preeksch ka bitetes makfa: 1. weetā 3 rubli, 2. weetā 2 rubli un 3. weetā 1 rubli. Garigahs koncertes dirigents ir W. Bergner kungs un winaas programš tahds:

- 1) Zutroitus „150 Psalm“ (Dahw. ds.) komp. W. Bergner
- 2) „95. Psalm“ . . . . . „ Finf
- 3) II. Messe . . . . . „ Volkmann
- 4) Flucht der heiligen Familie . . . . . „ Reinicke
- 5) „93. Psalm“ . . . . . „ Hiller

Wafaru katrs war pawadiht, kà patihf.

M a n d e g ā , 16. J u n i j ā ,

Preeksch pusdeenās swehtku, laizigahs koncertes prome, pee ka klausitaji tiks pret 1 rubli peelaihti, un pehz pusdeenās pulksten 6 swehtkn-maltite tur pat swehtku-hallē.

O t r o d e e n ā , 17. J u n i j ā :

Pulksten 2 pehz pusdeenās swehtku-hallē laiziga koncerte ar šchahdu programu:

I. nodata.

- 1) Kreewu tautas luhgšchana komp. A. Lwow.
- 2) Waffentanz . . . . . „ C. Kreuzer
- 3) Rheinfahrt . . . . . „ A. M. Storch
- 4) Wanderlied . . . . . „ F. W. Bartholdy

- 5) „Noch ist die blühende, goldene Zeit“ komp. Carl Perfall
- 6) Wittekind, Ballade . . . . . „ J. Rheinberger

II. nodata.

- 7) Normannenzug . . . . . komp. M. Fruch
- 8) Der König in Thule . . . . . „ Seuberlich
- 9) Lied Thüringer Kreuzfahrer . . . . . „ N. v. Wilm
- 10) Mein Grab . . . . . „ S. Preis
- 11) Cantillena potatoria . . . . . „ S. Zöllner
- 12) Liebeslieder, Walzer . . . . . „ R. Weinwurm

Bitetes makfa tāpat kà garigā koncertē, pirmā šchirā 3 rubli, otrā diwi rubli un treschā 1 rubli.

Pulksteu 7 dseedataji dosees noliktā kabrtibā us Reisara dabrsu, kur tee usnems pulksten 8 dseefmularu.

T r e s c h d e e n ā , 18. J u n i j ā

swehtku dalibneeki šarulzefees pulksten 12 Reisara dabrsā us brokastu. Pulksten 8 wafarā dosees us swehtku-halli us balli, kas beigfees ar runahm un dseedaschanu.

Brahlu Busch

drukatawâ un grahmatu bobdê

Ahr-Rihgas Katku-eelâ Nr. 8, netablu no Wehrmana
dahrfa, kur us grahmatu bodes durwim

Kreetnis wihrs tura Baltijas karogu,

kurâ lasama Brahlu Busch bods firma, tur ir dabujamas
schahdas katram pateesibas un labklahschanas zeenita-
jam derigas un nepeezeeschami wajadstigas grahmatas:

1) **Atklahti nahfamu laifu noslehpumi,** jeb
zilwefu un wafauls pehdejas leetas. Schini grah-
matâ ir dsihwa pateesiba gaismâ zelta un ar skai-
dreem bibbeles peerahdijumeem, katris lasijums pee-
rahdits par pateesigu. Maksa 50 kap.

Tadeht lasitajeem naw nemas jaklaufahs us pa-
teesibas pretneekem, nesinatajeem mastizigeem,
schaurtizigeem un us smehjejeem, jo tee tahdi ar
fawu gudribu un ar fawu sinaschanu naw un ari
newar buht gudraki par tahdeem, kas is Deewa
wahrdeem gudribu smet. Tikai zaur Deewa wahrda
dsitumeem ween waram atsiht un tikt pee ihstas
gudribas. Zita wisa sinaschana, bes Deewa wahrda
gaismas ir tumšcha neprahtiga un gekiga.

2) **Augsta Runga un Keisar 25 g.** waldischanai
un Peektai isglahbschanai par flawu diwas lapas,
so war eerahmeht un pee seenas list, katra
Maksa 5 kap.

3) **Bihbeles-stundas,** jeb Mateufa ewangeliuma is-
skaidrojums. Maksa 1 rub.

Schi ir ihsta lasischanas grahmata, so katrâ mahjâ
wajadsetu eegahdaht.

4) **Dsihwibas apdrofchinaschana.** Grahmata,
kas rahda, ka dsihwibu jaapdrofchina us wifu
muhſchu. Maksa 6 kap.

5) **Dsimtenes skanas.** Kreetni lasijumi garigâ un
laizigâ wihſe, so zetojot peedſihwojis flawencis
mahz. Junka. Maksa 30 kap.

6) **Luhgſchanu grahmatina** preekſch ikweena, katrâ
wajadſiba. Otra pawairota druka. Maksa 50 kap.

Tajâ ir us katru nedelas deenu un katras zitâs
dsihwes wajadſibas dseefmas, lasischanas, luhgſcha-
nas u. t. pr. Tajâ ari ir lihku runas un dseefmas,
ta mahjâs, ka kapſehtâ, behrnu kristischana, bruh-
gana un bruhtras pawadoni u. t. p.

7) **Latweefchu tautas kalendera Turpinajums**
us 1880. Us nahkoschu gadu ari teef jau ga-
tawota. Maksa 20 kap.

Schajâs ihpaschi preekſch pateesibas mihtotajeem ir
derigas lasischanas, bet pateesibas pretneekem tee
lasijumi padara dauds raises, dauds publes pret teem
runajot, dauds firds ſahpes un nezeeschamas mofas
tos ſaimojot, jo tumſiba gaismu newar panest neds
nepateesiba pateesibu! 1881 gadam Latweefchu tautas

Kalenderi un Turpinajam pawairofam ar daudf wairaf pateefigahm peerahdischanahm.

Scha 1880 gada Premi a ir jaw gatawa un Kalenderu, fa ari Turpinajuma pirzeji war pret zedelem faxemt. Kas naw Kalenderes pirkufchi, teem par Premiju jamakfa 12 kap.

8) **Muhfchiba un laiki.** Gramatina furâ lafamš par muhſchiba un laifeem. Makfa 10 kap.

9) **Mironn walfts,** jeb no mirofcho dwehfeles pehz nahwes. Makfa 15 kap.

10) **Pateefiba jeb kas pateefiba ir.** Makfa 5 kap.

11) **Pateefibas leezineeki,** jeb dſihwes stari. Makfa 8 kap.

12) **Zetur tai Keifara isglahbschanai** war peeminn. Makfa 8 kap.

Kas ſchahš te peeminetas gramatas wifas pirkš, furas beš Tautas kalendera, winaš Turpinajuma un Premijas makfa 2 r. 92 k., tam tahš, atlaidifam war 2 r. 70 kap. un wehl flahť peedofam Turpinajumu un kalenderes Premiju.

Kas winaš ar pastn wehlahš peefuhtit, tam pastes nauda naw jamakfa, bet tad no zenas neteef atlaiftš.

Beš tahm te peefihmetahm gr. muhfu apgabdeenâ ir isnabkufchas daudf stahstu un zitas derigas gramatas, fo ari uf wehleſchahndš par wolti mahjâ peefuhtam.

